

Pris- og produktiv- tetsudvikling

Juni 2021

Pris- og produktivitsudvikling

**Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Forsyningssekretariatet**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Pris- og produktivitsudvikling er udarbejdet af
Forsyningssekretariatet.

Juni 2021

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning	4
1.1 Prisudvikling	4
1.2 Produktivitetsudvikling	4
Kapitel 2	6
Prisudvikling	6
2.1 Prisudvikling til brug i de økonomiske rammer	6
Kapitel 3	8
Produktivitetsudviklingen	8
3.1 Det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger	8

Kapitel 1

Indledning

Dette papir beskriver metoderne bag beregningerne af pris- og produktivitsudviklingen, som anvendes i de økonomiske rammer for vandsektoren, som fastlægges i 2021. De økonomiske rammer sætter et loft over selskabernes indtægter.

1.1 Prisudvikling

Prisudviklingen benyttes til at øge de økonomiske rammer som følge af, at prisen på selskabers input stiger. Input er de varer og tjenesteydelser, som selskabet anvender i produktionen.¹ For selskaber, der får statusmeddelelser, anvendes den nyeste prisudvikling ikke, men i stedet den som blev beregnet, da selskabernes økonomiske rammer blev fastlagt. I år bliver der fastlagt økonomiske rammer for alle større spildevandsselskaber med en debiteret vandmængde på over 800.000 m³.

Årets prisudviklingen anvendes også til at prisfremskrive nye tillæg, der indgår i både drikkevands- og spildevandsselskabernes statusmeddelelser, som bliver udmeldt i år.²

1.2 Produktivitsudvikling

Produktivitsudviklingen anvendes til fastsættelsen af det generelle effektiviseringskrav, der stilles til anlægsomkostningerne hos større vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde over 800.000 m³.³

Det generelle effektiviseringskrav er todelt, idet der stilles forskellige krav til henholdsvis drifts- og anlægsomkostningerne.

- » Det generelle effektiviseringskrav til *driftsomkostningerne* udgør 2 pct. af driftsomkostningerne
- » Det generelle effektiviseringskrav til *anlægsomkostningerne* fastlægges på baggrund af produktivitsudviklingen – nærmere bestemt udviklingen i timeproduktiviteten i bygge- og anlægssektoren samt i økonomien som helhed.

Årets produktivitsudviklingen anvendes også for alle større vandselskaber til at beregne et generelt effektiviseringskrav til anlægsdelen af de *nye tillæg*, som godkendes i år.

---

¹ Jf. Bekendtgørelse nr. 2291 af 30/12/2020 om økonomiske rammer for vandselskaber (herefter ØR-bekendtgørelsen) § 10, stk. 1

² En nærmere beskrivelse af, hvordan tillæg korrigeres med prisudviklingen findes i vejledningerne "Sådan læser du din økonomiske ramme/statusmeddelelse", som årligt opdateres og som findes på vores hjemmeside under "Vejledninger" <https://www.kfst.dk/vandtilsyn/vejledninger/>

³ Jf. ØR-bekendtgørelsens § 10, stk. 2

Mindre vandselskaber, med en årlig debiteret vandmængde på under 800.000 m³, får stillet et fast årligt effektiviseringskrav på 1,7 pct.⁴

---

⁴ Jf. ØR-bekendtgørelsen § 9, stk. 3

Kapitel 2

Prisudvikling

Dette kapitel beskriver, hvordan prisudviklingen fastlægges. *Prisudviklingen* benyttes til at øge de økonomiske rammer som følge af, at prisen på selskabers input stiger.

Prisudviklingen fastlægges ud fra en sammenvejning af tre omkostningsindeks for bygge- og anlægssektoren samt et prisindeks for indenlandsk vareforsyning, opgjort af Danmarks Statistik⁵, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1 Pris- og omkostningsindeks samt deres vægt i opgørelsen

Indeks	Tabelnavn	Undergruppe	Vægt
Omkostningsindeks for anlæg	BYG 61	Jordarbejde mv.	35 pct.
Omkostningsindeks for anlæg	BYG 61	Asfaltarbejde	15 pct.
Byggeomkostningsindeks for boliger	BYG 42	Hovedindekset "Byggeomkostningsindeks for boliger", delindekset "Byggeomkostningsindeks i alt" og art "I alt".	30 pct.
Prisindeks for indenlandsk vareforsyning	PRIS 1115	Væskepumper også med målere; væskeelevatore Haner, ventiler og lignende tilbehør til rørledninger, kedler, kar o.l.	20 pct.

Ann.: For opgørelser før 2017 blev BYG 6 "Omkostningsfordeling for anlæg" samt BYG 4 "Byggeomkostningsindeks for boliger" anvendt. Disse tabeller er afsluttet af Danmarks Statistik og erstattet med BYG 61 "Omkostningsfordeling for anlæg" samt BYG 42 "Byggeomkostningsindeks for boliger", hvorfor disse to tabeller nu benyttes. For opgørelser før 2019 blev PRIS11 anvendt. Denne tabel er nu afsluttet og erstattet med PRIS1115 "Prisindeks for indenlandsk vareforsyning" hvorfor denne nu benyttes.

2.1 Prisudvikling til brug i de økonomiske rammer

Der beregnes et flerårigt gennemsnit for prisudviklingen, fordi der stilles flerårige økonomiske rammer. Derved har det mindre betydning, i hvilket år de økonomiske rammer fastlægges, da udsving i prisudviklingen udjævnes.

Gennemsnittet er et geometrisk gennemsnit, hvor antallet af år anvendt til prisudvikling for de økonomiske rammer svarer til antallet af år, der fastsættes økonomiske rammer for. Hvis der fx stilles toårige økonomiske rammer, anvendes to år i beregningen.

⁵ Jf. ØR-bekendtgørelsen §10, stk. 1

Prisudviklingen beregnes på baggrund af de senest tilgængelige tal fra Danmarks Statistik. I år anvendes tal fra ultimo 2019 til ultimo 2020, jf. tabel 2.2. Prisudviklingen fra tidligere år kan findes på vores hjemmeside.⁶

Tabel 2.2 De årlige prisudviklinger

Undergrupper, indekstal	Vægt	2019	2020
BYG 61: Jordarbejde	35 pct.	108,98	109,42
BYG 61: Asfaltarbejde	15 pct.	107,79	109,98
BYG 42: Byggeomkostningsindeks for boliger	30 pct.	105,40	105,7
PRIS 1115: Gennemsnit af følgende undergrupper:	20 pct.	102,30	103,55
» Væskepumper også med målere, væskeelevatore		102,10	103,1
» Haner, ventiler og lignende tilbehør til rørledninger, kedler, kar o.l.		102,50	104
Årlig prisudvikling, vægtet		0,9989	1,0078

Anm.: De angivne indekstal udtrykker K4 i statistikkerne BYG 61 og BYG 62 og M12 i PRIS 1115. De årlige prisudviklinger beregnes ud fra følgende formel: $\frac{INDEKS_n}{INDEKS_{n-1}} - 1$. Derefter ganges de angivne vægte på udviklingen for hver undergruppe og lægges derefter sammen.

Kilde: Beregningerne er baseret på tal fra Danmarks Statistiks "BYG 61: Omkostningsindeks for anlæg efter art og indekstype" (undergrupperne "Jordarbejde mv." samt "Asfaltarbejde"), "BYG 42: Byggeomkostningsindeks for boliger efter hovedindeks, delindeks og art" (hovedindekset "Byggeomkostningsindeks for boliger", delindekset "Byggeomkostningsindeks i alt" og art "I alt") og "PRIS 1115: Prisindeks for indenlandsk vareforsyning efter varegruppe" (varegrupperne "Væskepumper også med målere, væskeelevatore" og "Haner, ventiler og lignende tilbehør til rørledninger, kedler, kar o.l." under gruppe 84).

<http://www.statistikbanken.dk/BYG61>

<http://www.statistikbanken.dk/BYG42>

<http://www.statistikbanken.dk/PRIS1115>

Det toårige geometriske gennemsnit bliver:

$$\left(\left(0,9989^{\frac{1}{2}} * 1,0078^{\frac{1}{2}} \right) - 1 \right) * 100 = 0,33 \text{ pct.}$$

Det vil sige, at prisudviklingen i de økonomiske rammer for 2022 og 2023, og for nye tillæg i statusmeddelelser udmeldt i 2021, er 0,33 pct.

⁶ Se "Pris- og produktivitsudvikling" for tidligere økonomiske rammer her: <https://www.kfst.dk/vandtilsyn/analyser/>

Kapitel 3

Produktivitetsudviklingen

Større vandselskaber får årligt stillet et generelt effektiviseringskrav til anlægsomkostningerne, der følger af produktivitetsudviklingen på konkurrenceudsatte markeder. Driftsomkostningerne korrigeres årligt med en fast procentsats på 2 pct.

Det er en forudsætning, at det vægtede gennemsnit for produktivitetsudviklingen er positivt. Er dette ikke tilfældet, vil det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostningerne blive fastsat til 0 pct.⁷

Det generelle effektiviseringskrav er i dag baseret på et vægtet gennemsnit af timeproduktivitetsudviklingen i bygge- og anlægssektoren, som indgår med en vægt på 70 pct., og på timeproduktivitetsudviklingen i den markedsmæssige økonomi, som indgår med en vægt på 30 pct.⁸

Timeproduktivitetsudviklingen betegnes også arbejdsproduktivitetsudviklingen og opgør den reale værditilvækst, der sker i samfundet eller i udvalgte erhverv, opgjort per arbejdstime. Bedre udnyttelse af kapital, arbejdskraft eller teknologisk udvikling vil eksempelvis føre til højere timeproduktivitet.

Produktivitetsudviklingen opgjort efter ovenstående indeks kan udvise betydelige variationer fra år til år. Derfor anvendes et rullende gennemsnit af produktivitetsudviklingen i de fem seneste år.

3.1 Det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger

Produktivitetsudviklingen til brug for beregning af det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostningerne fastsættes ud fra data for undergrupperne "bygge og anlæg" og "markedsmæssig økonomi i alt", jf. tabel 3.1.

Tabel 3.1 Rullende fem års gennemsnit i produktivitetsudvikling, 2020

Undergrupper	Vægt	2020
NP23: Bygge og anlæg	70 pct.	1,39 pct.
NP23: Markedsmæssig økonomi	30 pct.	1,68 pct.
Vægtet gennemsnit (0,7 · 1,39 + 0,3 · 1,68)	100 pct.	1,48 pct.

⁷ Jf. LBK nr. 52 af 23/01/2020 (Vandsektorloven) § 6, stk. 3

⁸ Jf. ØR-bekendtgørelsens § 10, stk. 2

Anm.: Markedsmæssig økonomi omfatter alle sektorer på nær "Offentlig forvaltning og service" og "Non-profit institutioner rettet mod husholdninger".

Kilde: Beregningen er baseret på tal fra Danmarks Statistiks "NP23: Arbejdsproduktivitet efter branche og prisenhed" for brancherne "F. Bygge og anlæg" og "Markedsmæssig økonomi i alt" og prisenheden "Årlig vækstrate i pct., 2010-priser, kædede værdier, rullende 5-års gennemsnit" for året 2020.

<http://www.statistikbanken.dk/NP23>

Det vil sige, at produktivitetsudviklingen er 1,48 pct. Denne procentsats anvendes til beregning af det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger i de økonomiske rammer for 2022 og 2023, og for fastlæggelse af effektiviseringskrav til nye tillæg i statusmeddelelser udmeldt i 2021.
